

Czwartek, 16 lutego 2023 r.

P9_TA(2023)0055

Ustanowienie niezależnego unijnego organu ds. etyki**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie ustanowienia niezależnego unijnego organu ds. etyki (2023/2555(RSP))**

(2023/C 283/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 9, 10, art. 15 ust. 3 i art. 17 ust. 3, oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 298,
  - uwzględniając pismo przewodniczącej Komisji Ursuli von der Leyen do Rady z 18 marca 2022 r., w którym przedstawiono działania następcze Komisji w związku z rezolucją nieustawodawczą Parlamentu Europejskiego z 16 września 2021 r. w sprawie wzmocnienia przejrzystości i uczciwości w instytucjach UE poprzez ustanowienie niezależnego unijnego organu ds. etyki,
  - uwzględniając pismo przewodniczącej Komisji z 1 grudnia 2019 r. do nominowanej wiceprzewodniczącej ds. wartości i przejrzystości Véry Jourovej, określające jej zadania,
  - uwzględniając wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej (2019–2024), przedstawione 16 lipca 2019 r. przez Ursulę von der Leyen jako kandydatkę na przewodniczącą Komisji Europejskiej,
  - uwzględniając swoją rezolucję z 15 grudnia 2022 r. w sprawie podejrzeń o korupcję ze strony Kataru oraz szerszej potrzeby przejrzystości i odpowiedzialności w instytucjach europejskich ⁽¹⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z 16 września 2021 r. w sprawie wzmocnienia przejrzystości i uczciwości w instytucjach UE poprzez ustanowienie niezależnego unijnego organu ds. etyki ⁽²⁾,
  - uwzględniając kodeks postępowania posłów do Parlamentu Europejskiego,
  - uwzględniając swój Regulamin, w szczególności art. 2, 10, 11 i art. 176 ust. 1, art. 1–3, art. 4 ust. 6, art. 5 i 6 załącznika I oraz załącznik II,
  - uwzględniając rozporządzenie nr 31 (EWG), 11 (EWEA) ustanawiające regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych pracowników Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej ⁽³⁾,
  - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w lipcu 2019 r. przewodnicząca Komisji zobowiązała się w swoich wytycznych politycznych do ustanowienia organu ds. etyki; mając na uwadze, że wiceprzewodnicząca Komisji ds. wartości i przejrzystości podjęła takie samo zobowiązanie w piśmie określającym jej zadania; mając na uwadze, że Parlament wyraził już poparcie dla takiego organu; mając na uwadze, że Komisja wciąż nie przedstawiła jednak wniosku dotyczącego porozumienia międzyinstytucjonalnego z myślą o ustanowieniu niezależnego organu ds. etyki;
- B. mając na uwadze, że niedawne doniesienia o korupcji słusznie nasiliły publiczną i polityczną kontrolę obecnych standardów i praktyk w Parlamencie i innych instytucjach; mając na uwadze pierwszorzędne znaczenie niezależności, przejrzystości i rozliczalności instytucji publicznych oraz ich wybieralnych przedstawicieli, komisarzy i urzędników dla wzbudzania zaufania obywateli, co jest niezbędne, aby demokratyczne instytucje funkcjonowały zgodnie z prawem;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0448.⁽²⁾ Dz.U. C 117 z 11.3.2022, s. 159.⁽³⁾ Dz.U. P 045 z 14.6.1962, s. 1385.

Czwartek, 16 lutego 2023 r.

- C. mając na uwadze, że w instytucjach unijnych istnieją już standardy etyczne, ale są one bardzo fragmentaryczne i opierają się wyłącznie na podejściu samoregulacyjnym; mając na uwadze, że utworzenie niezależnego organu ds. etyki mogłoby się przyczynić do wzmocnienia zaufania do instytucji UE i ich legitymacji demokratycznej;
- D. mając na uwadze, że zgodnie z doktryną Meroniego stworzoną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej instytucje UE mogą przekazywać swoje uprawnienia organom zewnętrznym łącznie z kompetencjami, które nie są jeszcze egzekwowane;
- ponownie podkreśla, że jest zbulwersowany zarzucanymi aktami korupcji w Parlamencie Europejskim i zdecydowanie ją potępia, oraz stwierdza, że stosuje politykę zerowej tolerancji wobec korupcji w jakiegokolwiek formie lub kształcie;
  - ponownie wyraża poparcie dla ustanowienia niezależnego organu ds. etyki, jak wskazano w rezolucji z 16 września 2021 r., w celu przywrócenia zaufania obywateli do instytucji UE;
  - wzywa Komisję do przedłożenia do końca marca 2023 r. wniosku w sprawie ustanowienia niezależnego organu ds. etyki Parlamentu Europejskiego i Komisji, otwartego na udział wszystkich instytucji i agencji UE, oraz do sfinalizowania przed przerwą letnią negocjacji w sprawie jego struktury, zarządzania, nazwy, składu i uprawnień, a także wszelkich innych kwestii, które mogą się pojawić;
  - utrzymuje, że trzeba dokonać wyraźnego rozróżnienia między czynami przestępczymi, naruszeniami zasad instytucjonalnych oraz nieetycznymi zachowaniami; przypomina, że niezależny organ ds. etyki powinien opracować, w oparciu o najwyższe standardy, wspólną dla instytucji UE definicję konfliktu interesów;
  - uważa, że nowemu unijnemu organowi ds. etyki należy powierzyć zbiór uzgodnionych zadań polegających na przedstawianiu propozycji i doradzaniu co do przypadków i zasad komisarzom, posłom do Parlamentu Europejskiego i pracownikom uczestniczącym w instytucji przed rozpoczęciem mandatu lub służby, w ich trakcie, a w niektórych przypadkach po ich zakończeniu, zgodnie z obowiązującymi przepisami; uważa, że aby zapewnić spójne stosowanie norm etycznych i przewidywalność, porady powinny być dla niezależnego unijnego organu ds. etyki wiążące co do stanowiska w tej samej kwestii;
  - przypomina, że organ ten powinien być uprawniony do wszczynania własnych dochodzeń oraz do prowadzenia dochodzeń na miejscu i dochodzeń opartych na dokumentacji z wykorzystaniem informacji, które zgromadził lub które otrzymał od stron trzecich; przypomina, że organ ten powinien mieć też możliwość sprawdzania prawdziwości oświadczeń dotyczących posiadanych udziałów finansowych;
  - podkreśla, że w sprawie Katargate organizacje pozarządowe były przypuszczalnie wykorzystywane jako wektory obcej ingerencji w demokrację europejską; nalega, żeby przeprowadzić przegląd obowiązujących przepisów w celu zwiększenia przejrzystości i odpowiedzialności przedstawicieli grup interesu w ich kontaktach z posłami;
  - przypomina, że jego propozycja przewiduje utworzenie organu ds. etyki złożonego z 9 niezależnych ekspertów
  - podkreśla, że organ ten powinien chronić sygnalistów, w szczególności europejskich urzędników publicznych, tak by mogli oni bez strachu przed represjami zgłaszać swoje obawy dotyczące ewentualnych naruszeń obowiązujących przepisów; zaleca przegląd regulaminu pracowniczego, w szczególności jego art. 22c, aby dostosować go do postanowień dyrektywy o ochronie sygnalistów⁽⁴⁾; ponownie apeluje do Prezydium, aby w międzyczasie dokonało niezwłocznego przeglądu przepisów wewnętrznych Parlamentu wdrażających art. 22c regulaminu pracowniczego, tak aby dostosować je do środków ochrony przewidzianych w dyrektywie o ochronie sygnalistów;
  - zaleca, aby niezależny organ ds. etyki miał możliwość nawiązywania współpracy i wymiany informacji z odpowiednimi organami UE, takimi jak Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych, Prokuratura Europejska, Rzecznik Praw Obywatelskich i Europejski Trybunał Obrachunkowy, w ramach ich odpowiednich mandatów;

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17).

Czwartek, 16 lutego 2023 r.

11. zaleca przyjęcie zharmonizowanych i odpowiednich okresów karencji we wszystkich instytucjach UE oraz ich skuteczniejsze egzekwowanie; dostrzega, że zjawisko „drzwi obrotowych” dotyczy również organizacji pozarządowych, i apeluje o dalszą analizę konfliktów interesów w tym zakresie; aby ograniczyć potencjalne konflikty interesów, apeluje o wprowadzenie zakazu wykonywania przez posłów do Parlamentu Europejskiego dodatkowej płatnej pracy lub działalności w imieniu organizacji lub osób objętych zakresem unijnego rejestru służącego przejrzystości;
  12. sugeruje niezwłoczne udoskonalenie i pełne wykorzystanie procedur nakładania sankcji w Parlamencie Europejskim, a jednocześnie prace nad ustanowieniem niezależnego organu ds. etyki; w związku z tym wspomina o niedawnych uwagach Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczących komitetu doradczego Parlamentu; podkreśla, że Rzecznik sugeruje, aby zwiększyć niezależność komitetu doradczego, przyznając mu uprawnienia do aktywnego monitorowania, badania i zapewniania zgodności z zasadami etyki, w szczególności z kodeksem postępowania, oraz zapewniając mu wystarczające zasoby;
  13. zobowiązuje się do jak najszybszego działania zgodnie z zasadą lojalnej współpracy, aby zakończyć negocjacje do lata; wzywa Konferencję Przewodniczącą, aby wyznaczyła negocjatorów i wystosowała pismo w sprawie rozpoczęcia negocjacji z Komisją oraz innymi instytucjami, agencjami i organami, które są zainteresowane udziałem;
  14. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.
-